

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради ID 15762
про присудження доктора філософії

Здобувач ступеню доктора філософії **Микола ЧУПРИНА** 1997 року народження, громадянин України, освіта вища: у 2020 році закінчив Харківську державну зооветеринарну академію за спеціальністю 211 Ветеринарна медицина, аспірант Державного біотехнологічного університету м. Харків, виконав акредитовану освітньо-наукову програму Ветеринарна медицина.

Разова спеціалізована вчена рада ID 15762 створена наказом по Державному біотехнологічному університету Міністерства освіти і науки України м. Харків від «1» липня 2026 року № 13-13/67 у складі:

Голова разової спеціалізованої вченої ради – **Дмитро КІБКАЛО**, доктор ветеринарних наук, професор, професор, кафедри внутрішніх хвороб і клінічної діагностики тварин, Державний біотехнологічний університет, Міністерства освіти і науки України.

Офіційні рецензенти:

Галина ГАРАГУЛЯ, кандидат ветеринарних наук, доцент, доцент кафедри епізоотології та мікробіології, Державний біотехнологічний університет.

Ольга НІКІФОРОВА, кандидат ветеринарних наук, доцент, завідувач кафедри фармакології та паразитології, Державний біотехнологічний університет.

Офіційні опоненти:

Микола БОГАЧ, доктор ветеринарних наук, професор, професор кафедри інфекційної патології, біобезпеки та ветеринарно-санітарного інспектування ім. проф. В. Я. Атамася Одеського державного аграрного університету, в.о. директора, Одеської дослідної станції Національного наукового центру «ІЕКВМ» НААН

Валерій УШКАЛОВ, доктор ветеринарних наук, професор, академік НААН, академік-секретар Відділення ветеринарної медицини НААН, професор кафедри ветеринарної епідеміології та охорони здоров'я тварин Національний університет біоресурсів та природокористування України,.

На засіданні «20» серпня 2026 року разова спеціалізована вчена рада ID 15762 прийняла рішення про присудження **Миколі ЧУПРИНІ** ступеня доктора філософії на підставі публічного захисту дисертації «**Вторинні дерматофітози собак (маласезіоз, альтернаріоз): епізоотологія, диференціальна діагностика, особливості лікування асоційованих форм мікозів**», на здобуття ступеню доктора філософії за спеціальністю 211 Ветеринарна медицина, галузі знань 21 «Ветеринарна медицина».

Дисертацію виконано у Державному біотехнологічному університеті Міністерства освіти і науки України, м. Харків.

Науковий керівник – **Раїса СЕВЕРИН**, кандидат ветеринарних наук, доцент, завідувач кафедри епізоотології та мікробіології, Державний біотехнологічний університет, Міністерства освіти і науки України, м. Харків.

Дисертацію подано у вигляді спеціалізованого рукопису. Дисертація виконана державною мовою. Робота містить наукові положення, нові науково обґрунтовані теоретичні та практичні результати, що мають істотне значення для розвитку у галузі 21 Ветеринарна медицина, а саме:

1. Розроблений алгоритм комплексної диференційної діагностики інфекційних патологій шкіри собак, збудниками яких є дріжджові гриби родів *Malassezia* і *Alternaria*. У містах Запоріжжя та Тернопіль протягом 2022–2024 років виявлено 1067 собак віком від 6 місяців до 12 років із дерматитами. 72,1% дерматитів були викликані збудниками різних видів, 66,8% з них – дріжджовими грибами, причому в 45,3% випадків був діагностований асоційований перебіг мікозів.

2. Встановлено, що найбільшу кількість дерматомікозів спричиняли асоціації *Malassezia* spp. і *Alternaria* spp. – 70,4 %. Асоціації *M. canis* разом з *Malassezia* spp. реєстрували у 16,3 % випадків, *M. canis* разом з *Malassezia* spp. і *Alternaria* spp. були виділені в 11,6 % випадків. Собак, хворих на трихофітію в асоціації з маласезіозом (1,7 % випадків) реєстрували лише у м. Тернополі. Виявлено, що асоційований перебіг дерматофітії у 60,9% випадків характеризується рецидивуючим характером.

3. Встановлений зв'язок віку і статі з розвитком асоційованих дерматофітозів: 45,9 % хворих собак мали вік 3-7 років, частка хворих собак 1-3 років та 7 років і старших була 22,3 % та 20,6 % відповідно. Собаки першого року життя становили найменшу частку хворих – лише 11,2%; самки хворіли частіше самців – 57,9 % і 42,1 % відповідно.

4. Встановлено породну схильність до дерматомікозів таких порід собак: йоркширських тер'єрів (18,5 %), англійських кокер-спанієлів (15,9 %), такс (13,7 %) та ши-тцу (11,6 %). Частота захворювання собак дрібних порід та безпородних коливалася від 3,0% до 8,2%. Найбільш стійкими до дерматомікозів виявилися собаки середніх та великих порід – басетхаунд (1,3 %), кане-корсо (1,3 %), німецька вівчарка (0,9 %).

5. Запропоновано та вивчено ефективність трьох схем лікування асоційованих дерматофітозів. Перша схема з використанням шампуню Vetbio Dr.Pets (кожні 3 доби), спрею СкінГард (2 рази на добу), протизапального засобу Траумель (ін'єкції підшкірно або внутрішньом'язово 1 раз на добу 7 днів і надалі 3 ін'єкції кожні 48 год), дієтичного харчування кормом Specific CDD-НУ приводила до повного одужання найшвидше – через 21 добу. Одужання за використання аналогічної схеми без застосування Траумелю і спрею СкінГард наставало пізніше – через 28 днів. Для тварин з порушеннями роботи печінки додатково використовували Детоксол (внутрішньом'язово 1 раз на добу 6 днів). Рецидивів захворювання впродовж 30 днів не реєстрували за використання усіх трьох схем.

6. Встановлено позитивний вплив лікування на клінічний стан хворих собак. Розроблена оцінка інтенсивності прояву клінічних ознак

дерматофітозів собак за допомогою системи балів і доведена можливість її використання для статистичного опису стану тварин в процесі лікування. Еритему, лущення та свербіж шкіри до лікування встановили у 100% собак. Еритематозні ураження шкіри зменшувалися до 35,7-44,5% через 7 діб, до 22,2-28,7% через 14 діб і зникали на 21-шу добу лікування. Явище лущення шкіри зменшувалося через сім діб до 16,7-22,2%, через 14 діб – до 7,4-11,1% і зовсім зникало на 21-шу добу. Прояви свербіжу реєструвалися лише у 11,1-22,2% собак на сьому добу і повністю зникали на 14-ту добу лікування.

7. Доведено ефективність схем лікування, що підтверджувалося результатами цитологічних та культуральних досліджень. Мікроскопічні дослідження підтвердили 100% випадків дерматофітозів собак на початку лікування, через 21 добу виявили збудник у 11,1% собак та реєстрували повне зникнення грибів через 28 діб. Культуральні дослідження підтвердили отриманий результат: на початку лікування культура грибів виростала в 100% випадків, а через 21 добу жоден матеріал від собак не давав росту грибів.

8. Доведено відсутність негативного впливу обраних схем лікування на гематологічні та біохімічні показники крові дослідних собак. Кількість еритроцитів і лейкоцитів, а також співвідношення різних видів клітин (лімфоцитів, нейтрофілів, еозинофілів, моноцитів) змінювалося незначно і не виходило за межі норми. Біохімічні показники крові (загальний білок, АСТ, АЛТ, загальний білірубін, прямий білірубін, лужна фосфатаза та креатинін) мали незначні коливання, але залишалися в межах норми.

9. Розроблено три ефективних схеми лікування маласезіозного отиту собак в залежності від клінічного стану тварини і форми прояву патологічного процесу (неускладнена, ускладнена, рецидивуюча). В усіх схемах використовували гігієнічний лосьйон Аурікап для очистки зовнішнього вушного каналу. Неускладнену форму отиту лікували спреєм СкінГард (двічі на добу протягом 20 діб); отит, ускладнений коковими формами бактерій лікували одноразовим використанням крапель Neptra; рецидивуючий отит лікували спреєм СкінГард та препаратом Траумель (в дозі 1 мл для внутрішньом'язового введення протягом 5 діб і надалі 3 ін'єкції з інтервалом 48 годин). Ефективність усіх трьох схем лікування доведена результатами мікроскопічного та культурального дослідження.

10. Результати дослідження доводять ефективність запропонованого комплексного підходу до лікування асоційованих дерматомікозів спричинених альтернаріями і маласезіями, а також маласезіозного отиту у собак. Обґрунтовано важливість індивідуального підходу до вибору схем лікування в залежності від форми і характеру патологічного процесу.

За змістом, структурою, обсягом та оформленням дисертаційна робота відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» (зі змінами) та «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року.

Здобувач має 13 публікацій за темою дисертації, з них 7 статей у наукових фахових виданнях України категорії «Б», 6 тез доповідей у матеріалах конференцій та патент України на корисну модель. Статті, що зараховуються за темою дисертації, містять обґрунтування отриманих наукових результатів відповідно до мети статті та висновків, умова опублікування не більше ніж однієї статті в одному випуску (номері) наукового видання виконується. Всі статті мають активний ідентифікатор DOI (Digital Object Identifier):

Статті у наукових фахових виданнях України категорії «Б»

1. Чуприна, М. І., Іванченко, І. М., & Северин, Р. В. (2022). Діагностика та поширення дерматомікозів серед собак дрібних порід у м. Тернополі. *Scientific Progress & Innovations*, (4), 180–185. <https://doi.org/10.31210/visnyk>.
2. Чуприна, М. І., Іванченко, І. М., Северин, Р. В., Баско, С. О., & Додушко, А. (2024). Характеристика збудника, епізоотологічні особливості, клінічні ознаки, діагностика та терапія маласезіозу собак (оглядова стаття). *One Health Journal*, 2(II), 5–12. <https://doi.org/10.31073/onehealthjournal2024-II-01>.
3. Чуприна, М. І., Грінченко, Д. М., Северин, Р. В., Іванченко, І. М., Табіті, Ю., & Баско, С. О. (2024). Удосконалення схеми лікування маласезіозного дерматиту собак. *One Health Journal*, 2(IV), 26–31. <https://doi.org/10.31073/onehealthjournal>.
4. Чуприна, М. І. (2024). Клінічний випадок маласезіозного отиту у собаки. *Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького. Серія: Ветеринарні науки*, 26 (115), 153–158. <https://doi.org/10.32718/nvlvet11522>.
5. Чуприна, М. І. (2024). Епізоотологічні особливості маласезіозного отиту собак у м. Тернопіль. *Ветеринарна медицина: міжвідомчий тематичний науковий збірник*, 95–99. <https://doi.org/10.36016/VM-2024-110-14>.
6. Чуприна, М. І. (2024). Терапевтична ефективність різних схем лікування асоційованої форми мікозу у собак. *Ветеринарія, технології тваринництва та природокористування*, 10, 152–158. <https://doi.org/10.31890/vtpp.2024.10.14>.
7. Чуприна, М. І., Іванченко, І. М., & Северин, Р. В. (2025). Вплив терапевтичних засобів на біохімічні та гематологічні показники крові собак, хворих на асоційовані форми мікозів. *Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького. Серія: Ветеринарні науки*, 27 (117), 210–216. <https://doi.org/10.32718/nvlvet11728>.

Матеріали наукових доповідей

8. Чуприна, М. І., Іванченко, І. М., & Северин, Р. В. (2022). Фактори, що сприяють виникненню та розвитку у собак альтернативіозу з ознаками дисемінованого дерматиту. *Modern Research in World Science: матеріали VIII міжнародної науково-практичної конференції (м. Львів, 29–31 жовтня 2022 р.) (С. 70–73)*. Львів: SPC “Sci-conf.com.ua”. <https://sci-conf.com.ua/viii->

mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-modern-research-in-world-science-29-31-10-2022-lviv-ukrayina-arhiv/.

9. Чуприна, М. І. (2023). Сучасні напрями терапії маласезіозу собак. Актуальні аспекти розвитку ветеринарної медицини в умовах євроінтеграції: матеріали міжнародної науково-практичної конференції науково-педагогічних працівників та молодих науковців, присвяченої 85-річчю заснування факультету ветеринарної медицини ОДАУ (м. Одеса, 14–15 вересня 2023 р.) (С. 320–322). Одеса: ОДАУ. <http://lib.osau.edu.ua/jspui/handle/123456789/4190>.

10. Чуприна, М. І. (2023). Застосування соціальних мереж в пошуку новітніх ідей та результатів досліджень при лікуванні дерматомікозів тварин. Integration of Education, Science and Business in Modern Environment: Winter Debates: матеріали V міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Дніпро, 23–24 лютого 2023 р.) (С. 305–306). Дніпро: ФОП Мареніченко В. В. <http://www.wayscience.com/wp-content/uploads/2023/03/4-Conference-Proceedings-February-23-24-2023-3.pdf>.

11. Чуприна, М. І., Іванченко, І. М., & Северин, Р. В. (2024). Сучасні напрями терапії маласезіозу собак. Вирішення сучасних проблем у ветеринарній медицині: матеріали IX всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 15–16 лютого 2024 р.) (С. 183–185). Полтава: ПДАУ. <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/14332/zbirnyktez.pdf>.

12. Чуприна, М. І., Іванченко, І. М., Северин, Р. В., & Дадущко, А. О. (2024). Вдосконалення методу діагностики маласезіозу собак. Актуальні питання ветеринарної медицини: реалії та перспективи: матеріали міжнародної науково-практичної конференції науковців, викладачів та аспірантів (м. Харків, 22 травня 2024 р.) (С. 53–55). Харків: ДБТУ. https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/55828/1/Aktual_ni_pytannya_vet_erynarnoyi_medytsyny_24-184-187.pdf.

13. Чуприна, М. І., Іванченко, І. М., & Северин, Р. В. (2024). Біорегуляційні препарати в терапії маласезіозного отиту. Єдине здоров'я–2024: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 19–20 вересня 2024 р.) (С. 29–30). Київ: НУБіП. https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u384/tezi_mizhnarodnoyi_naukovoyi_konferenciyi_iedine_zdorovya_-_2024.pdf.

Патент України на корисну модель

14. Чуприна, М. І., Северин, Р. В., Іванченко, І. М., & Гарагуля, Г. І. (2024). Спосіб виділення гриба *Malassezia* у собак (Патент на корисну модель UA 157456). Національний орган інтелектуальної власності Державна організація «Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій». <https://sis.nipo.gov.ua/uk/search/detail/1823448>.

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради:

Дмитро КІБКАЛО, доктор ветеринарних наук, професор, професор, кафедри внутрішніх хвороб і клінічної діагностики тварин, Державний біотехнологічний університет, голова разової спеціалізованої вченої ради.

УШКАЛОВ Валерій, доктор ветеринарних наук, професор, академік НААН, академік-секретар Відділення ветеринарної медицини НААН, офіційний опонент, професор кафедри ветеринарної епідеміології та охорони здоров'я тварин Національний університет біоресурсів та природокористування України, офіційний опонент.

БОГАЧ Микола, доктор ветеринарних наук, професор, професор кафедри інфекційної патології, біобезпеки та ветеринарно-санітарного інспектування ім. проф. В. Я. Атамася Одеського державного аграрного університету, в.о. директора, Одеської дослідної станції Національного наукового центру «ІЕКВМ» НААН, офіційний опонент.

НІКІФОРОВА Ольга, кандидат ветеринарних наук, доцент, завідувач кафедри фармакології та паразитології, Державний біотехнологічний університет, офіційний рецензент.

ГАРАГУЛЯ Галина, кандидат ветеринарних наук, доцент, доцент кафедри епізоотології та мікробіології, Державний біотехнологічний університет, офіційний рецензент.

Результати відкритого голосування:

"За" 5 членів ради,

"Проти" 0 членів ради.

На підставі відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує **Миколі ЧУПРИНІ** ступінь доктора філософії з галузі знань 21 «Ветеринарна медицина» за спеціальністю 211 Ветеринарна медицина.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова
разової спеціалізованої вченої ради

